

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – „Słowa na czasie” klasa 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Justyny Zabrodzkiej, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Słowa na czasie” w klasie 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
1. i 2. Wiara w potęgę rozumu podstawą nowej epoki	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje epokę oświecenia • wymienia nazwiska myślicieli oświeceniowych • podaje daty graniczne epoki • wymienia charakterystyczne cechy sztuki klasycyzmu i rokoka 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy trzech największych myślicieli oświeceniowych • określa, które z podanych terminów są związane z <i>wiekami rozumu</i> • wyjaśnia w kilku zdaniach, jaki był wpływ rozwoju czasopiśmiennictwa na społeczeństwo w oświeceniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię o poglądach myślicieli oświecenia i uzasadnia swoje zdanie • określa, podając odpowiednie argumenty, który styl – klasycyzm czy rokoko – bardziej mu się podoba • wyjaśnia, dlaczego podane terminy wiążą się z <i>wiekami rozumu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dłuższą wypowiedź pisemną na temat wpływu rozwoju czasopiśmiennictwa na społeczeństwo w oświeceniu • na podstawie fragmentu „Monitora” omawia stosunek XVIII-wiecznych publicystów do ulegania obcym wpływom 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie oświecenia dla kultury europejskiej
3. Bajka prawdę o człowieku ci powie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Ignacego Krasickiego • streszcza bajki Ignacego Krasickiego • odpowiada, jaką prawdę życiową zawiera bajka 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jakie wartości są ważne dla młodego, a jakie – dla starego człowieka • wyjaśnia, co symbolizuje klatka • określa, z ilu wersów składa się wiersz • ustala liczbę sylab w poszczególnych wersach • wskazuje rymy występujących w utworze • opisuje fotografię i nadaje jej odpowiedni tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Ignacego Krasickiego • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mają różne hierarchie wartości • określa, do jakich wydarzeń historycznych nawiązuje bajka „Ptaszki w klatce” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje parę możliwych wyjaśnień symbolu • tłumaczy, w jaki sposób budowa utworu wpływa na jego odbiór • redaguje spójny i poprawny językowo opis fotografii oraz nadaje jej odpowiedni tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje w kilku zdaniach sytuację polityczną państwa polskiego w epoce oświecenia • udowadnia, że bajki mają charakter dydaktyczny
4. Zdrowie cenniejsze niż złoto –	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze • wypisuje z tekstu wady 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy związki frazeologiczne związane ze zdrowiem 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze, stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego autor posłużył się personifikacją • gromadzi argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady literatury dydaktycznej spoza podręcznika

dydaktyczny charakter bajki „Człowiek i zdrowie”	<p>człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy bajki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie podanych frazeologizmów nazywa zastosowany w wierszu środek stylistyczny tłumaczy, na czym polega dydaktyczny charakter utworu wykonuje plakat, na którym w sposób symboliczny przedstawia prawdy życiowe głoszone w innych bajkach Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że utwór „Człowiek i zdrowie” jest bajką redaguje kilkudzaniową wypowiedź na temat tego, dlaczego ludzie się śpieszą i jak tempo życia wpływa na jego jakość 	<p>potwierdzające, że wiersz ma charakter uniwersalny</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonuje oryginalny i estetyczny plakat, na którym w sposób symboliczny przedstawia prawdy życiowe głoszone w innych bajkach Ignacego Krasickiego 	
5. i 6. Posag czy miłość? – co jest ważniejsze dla bohaterów komedii „Powrót posła”	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Juliana Ursyna Niemcewicza redaguje streszczenie przeczytanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje panujące między Starostą a Walerym na podstawie odnalezionych cytatów wyjaśnia, dlaczego Szarmanckiego można nazwać oszustem krótko charakteryzuje Teresę lub Walerego 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Juliana Ursyna Niemcewicza przytacza fragmenty dramatu wskazujące na to, że Szarmancki jest oszustem charakteryzuje postać Starościny na podstawie jej sposobu mówienia redaguje kilkudzaniową charakterystykę Teresy i Walerego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje streszczenie przeczytanego tekstu, stosując wskaźniki zespolenia oraz dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną ocenia postawę Starosty, biorąc pod uwagę jego stosunek do Szarmanckiego i córki oraz spełnianie obietnic 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę dotyczącą utworu Juliana Niemcewicza, która mogłaby być zamieszczona w szkolnym leksykonie lektur
7. W stronę sielanki...	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Franciszka Dionizego Książnina określa tematykę przeczytanego tekstu wskazuje, kto wypowiada się w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką sytuację potocznie nazywa się sielanką lub idyllą charakteryzuje bohatera lirycznego opisuje sytuację liryczną wiersza odszukuje występujące w tekście zdrobnienia nazywa uczucia postaci z wiersza ustala liczbę sylab w 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Franciszka Dionizego Książnina uzasadnia, że wiersz „Krosienka. W rodzaju pasterskim” jest sielanką 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję zdrobnień w tekście wyjaśnia, w jaki sposób budowa utworu podkreśla przedstawione w nim treści opisuje obraz Witolda Pruszkowskiego „Sielanka”, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje propozycje sytuacji, które mogłyby zainspirować współczesnych autorów sielanek

		wersach • określa układ rymów • podaje cechy sielanki • opisuje obraz Witolda Pruszkowskiego „Sielanka”			
8. „Jeszcze Polska nie zginęła...” – jakie uczucia budzi tekst hymnu narodowego?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze fakty z życia Józefa Wybickiego • omawia okoliczności powstania „Mazurka Dąbrowskiego” • ustala, kto i do kogo zwraca się w „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” • podaje przykładowe sytuacje, w których obecnie śpiewa się hymn 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy obiema wersjami pieśni • określa, do jakich postaci i wydarzeń historycznych odwołuje się utwór Józefa Wybickiego • wymienia cztery cechy Polaków, o których jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Józefa Wybickiego • szczegółowo opisuje okoliczności powstania „Mazurka Dąbrowskiego” • podaje więcej niż cztery cechy Polaków wymienione w pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję hymnu w życiu • omawia szerzej rolę postaci i wydarzeń historycznych, do których odwołuje się utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada i uzasadnia swoje zdanie na temat prób uwspółcześnienia polskiego hymnu narodowego przez piosenkarzy
9. Podróże małe i duże – Jonathan Swift „Potęga nauki?”	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze fakty z życia Jonathana Swifta • wymienia wynalazki, nad którymi pracowano w Akademii 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuł każdemu akapitowi przeczytanego utworu • wskazuje elementy rzeczywistości opisanej w tekście, które mogą budzić wesołość • podaje cechy powieści podróżniczej • redaguje opowiadanie na wyznaczony temat 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jonathana Swifta • nazywa ideę filozoficzną, do której odwołał się autor w tekście „Potęga nauki?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragment utworu potwierdzający, że „Podróże Guliwera” są powieścią podróżniczą • redaguje ciekawe opowiadanie na podany temat, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pomysłówą reklamę wynalazku widocznego na fotografii
10. Monolog czy dyskusja?	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia dialog od monologu • stosuje odpowiedni układ graficzny w zapisie dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przedstawioną rozmowę • wymienia konsekwencje niewłaściwego zachowania uczestników dialogu • redaguje krótki dialog, uwzględniający dwie zasady prawidłowej komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco odpowiada na pytania tak, aby rozmowa mogła się rozwinąć • dopisuje do podanych wypowiedzi cztery zdania służące podtrzymaniu rozmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótki dialog, uwzględniający wszystkie zasady prawidłowej komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób brak porozumienia wpływa na jakość dialogu • zaznacza w tekście fragmenty, które wydają się czytane z kartki

		<ul style="list-style-type: none"> dopisuje do podanych wypowiedzi przynajmniej dwa zdania służące podtrzymaniu rozmowy 			
11. Warszawa oczami malarzy	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada, co znajduje się na pierwszym i drugim planie każdego z płócien 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia termin <i>weduta</i> nazywa styl oświeceniowy, do którego można zaliczyć obraz Canaletta podaje przymiotniki będące określeniami obu dzieł malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy stylu oświeceniowego, do którego można zaliczyć obraz Canaletta 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego artyści użyli danej kolorystyki udowadnia, że dzieło Edwarda Dwurnika przedstawia nierealistyczną wizję świata 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między analizowanymi dziełami malarskimi
12. i 13. Człowiek, który kierował się w życiu rozumem i doświadczeniem	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla w tekście fakty świadczące o tym, że naukowiec kierował się w życiu rozumem wypisuje z utworu przykłady faktów i anegdot 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego w utworze podano dwie daty urodzin Isaaca Newtona redaguje charakterystykę Isaaca Newtona, korzystając z informacji zawartych w przeczytanym fragmencie formułuje dwa argumenty uzasadniające, dlaczego Isaaca Newtona można nazwać wybitnym przedstawicielem oświecenia pisze biografię wybranej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnicę między kalendarzem juliańskim a gregoriańskim odróżnia fakt od anegdoty redaguje charakterystykę Isaaca Newtona na podstawie informacji zawartych w tekście i odnalezionych w innych źródłach formułuje cztery argumenty uzasadniające, dlaczego Isaaca Newtona można nazwać wybitnym przedstawicielem oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różni się informacja biograficzna w encyklopedii od tekstu Andrzeja Kajetana Wróblewskiego pisze biografię wybranej osoby, wykorzystując anegdoty i zdjęcia z jej dzieciństwa 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia fakty dowodzące, że Isaac Newton zajmował się alchemią
14. i 15. Zostań gościem obiadów czwartkowych	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment utworu Zofii Kossak-Szczuckiej wymienia nazwiska uczestników obiadów czwartkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykreśla z diagramu nazwiska uczestników obiadów czwartkowych podaje, w jaki sposób w utworze został scharakteryzowany Ignacy Krasicki krótko opowiada o relacjach panujących 	<ul style="list-style-type: none"> podaje najważniejsze informacje na temat osiągnięć uczestników obiadów czwartkowych przygotowuje prezentację dotyczącą wybranego przedstawiciela epoki oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> barwnie opowiada o relacjach panujących między osobami biorącymi udział w spotkaniach wymienia nazwiska współczesnych pisarzy, których warto byłoby zaprosić na obiady czwartkowe, i uzasadnia 	<ul style="list-style-type: none"> uwzględniając kontekst historyczny, wyjaśnia, dlaczego wskazane wartości były ważne dla ludzi oświecenia

		<p>między uczestnikami spotkań</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie wartości były ważne dla ludzi oświecenia • wymienia nazwisko współczesnego pisarza, którego warto byłoby zaprosić na obiady czwartkowe 		swój wybór	
<p>16. Różne rodzaje dyskusji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuacje typowe dla dialogu, monologu i dyskusji • zapisuje przykładowe wypowiedzi osób ukazanych na dwóch wybranych fotografiach • wymienia rodzaje dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w dyskusji rzeczowe i przekonujące argumenty • podaje nazwy cyklicznych audycji radiowych lub telewizyjnych, których uczestnicy dyskutują • ocenia przedstawioną dyskusję pod względem przestrzegania zasad etykiety językowej • formułuje argumenty do debaty na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje przykładowe wypowiedzi osób ukazanych na wszystkich fotografiach • charakteryzuje rodzaje dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia sposób wypowiedzania się osób występujących w tekście • aktywnie uczestniczy w debacie na podany temat, posługując się odpowiednimi argumentami 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje oceny sposobu prowadzenia dyskusji w cyklicznych audycjach radiowych lub telewizyjnych
<p>17. i 18. „Skłócony naród, król niepewny, szlachta dzika...” poetycki opis upadku Rzeczypospolitej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje, jakie wzbudza w nim piosenka „Rejtan, czyli raport ambasadora” w wykonaniu Jacka Kaczmarskiego i Przemysława Gintrowskiego • wymienia tytuły utworów Jacka Kaczmarskiego • określa, kto jest podmiotem lirycznym wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje fragmenty charakteryzujące osobę mówiącą w tekście • wyszukuje w wierszu słowa i wyrażenia z języka francuskiego • tłumaczy, dlaczego Jacek Kaczmarski i Jan Matejko nawiązali w swoich dziełach do wydarzeń oświeceniowych • redaguje zaproszenie na wieczorek poezji Jacka Kaczmarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • po wysłuchaniu piosenki „Rejtan, czyli raport ambasadora” i zapoznaniu się z dziełem Jana Matejki nazywa emocje, jakie wzbudza w nim utwór w kontekście obrazu • krótko omawia postać Jacka Kaczmarskiego • korzystając z różnych źródeł, sporządza noty biograficzne na temat postaci opisanych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego podmiot liryczny wplata do swojej wypowiedzi słowa i wyrażenia z języka francuskiego • wyjaśnia znaczenie historyczne i psychologiczne czynu Tadeusza Rejtana • redaguje zaproszenie na wieczorek poezji Jacka Kaczmarskiego, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że piosenka „Rejtan, czyli raport ambasadora” odnosi się nie tylko do sytuacji Polski w XVIII w., lecz także do wydarzeń aktualnych dla autora • ocenia, czy Jacek Kaczmarski trafnie zinterpretował dzieło Jana Matejki

<p>19. Internet – szansa czy zagrożenie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wiarygodne źródła informacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje ciekawe strony internetowe zawierające przydatne wiadomości polonistyczne formułuje tezę i podaje dwa argumenty na temat: <i>Czy treści dostępne w internecie powinny być kontrolowane?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje tezę i podaje cztery argumenty na temat: <i>Czy treści dostępne w internecie powinny być kontrolowane?</i> znajduje ciekawe strony internetowe zawierające przydatne wiadomości polonistyczne i wyjaśnia, dlaczego warto z nich korzystać 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia tezę, że informacja to najcenniejszy towar na rynku 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia stwierdzenie, że człowiek zawsze żył w erze informacji
<p>20. Odróżnić świat rzeczywisty od wirtualnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły utworów Joanny Szczepkowskiej wymienia bohaterki opowiadania określa, czym różni się świat rzeczywisty od wirtualnego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób odnoszą się do internetu postacie z tekstu tłumaczy sens podanej wypowiedzi wypisuje z tekstu wyrazy zapożyczone, związane z Internetem, i odszukuje ich pisownię w słowniku języka polskiego zbiera argumenty i kontrargumenty na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Joanny Szczepkowskiej charakteryzuje bohaterki opowiadania wyjaśnia terminy: <i>ironia</i>, <i>felieton</i> wskazuje w felietonie fragmenty ironiczne określa, w jaki sposób został oceniony każdy ze światów 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, czemu służy zastosowanie w tekście ironii omawia zjawisko dezinformacji redaguje opowiadanie z dialogiem na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje projekt klasowej strony internetowej
<p>21. O rodzajach wypowiedzeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście równoważnik zdania i zdanie wyszukuje w przeczytanym fragmencie informacje na określony temat 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania w zawiadomienia przekształca równoważniki zdań na zdania przekształca zdania złożone w pojedyncze uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknieniami nadaje rysunkom tytuły w formie zawiadomień uzupełnia dialog, wpisując odpowiednie typy wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia równoważnik zdania od zdania 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jakich tekstach można stosować zdania, a w jakich – zawiadomienia wyjaśnia, co to są czasowniki niewłaściwe 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje myśli postaci przedstawionej na ilustracji, stosując podane typy wypowiedzeń

<p>22. Między prawdą historyczną a fikcją literacką</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Dana Browna czyta ze zrozumieniem fragment utworu Dana Browna nazywa uczucia bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego autor powieści nie podał prawdziwych danych dotyczących obrazu określa, co to jest manipulacja podaje, jakie mogą być skutki manipulacji informacjami we własnym środowisku opisuje obraz Leonarda da Vinci 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Dana Browna ocenia postępowanie poszczególnych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, jakie mogą być skutki manipulacji informacjami we własnym środowisku i podaje odpowiednie przykłady sytuacji opisuje obraz Leonarda da Vinci, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> poszukuje w różnych źródłach informacji na temat dwóch wersji dzieła „Madonna wśród skał”
<p>23. Prasa jak chleb codzienny</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuł najstarszej polskiej gazety określa, kiedy ukształtowała się prasa we współczesnej postaci 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając ze słownika języka polskiego, wyjaśnia znaczenie terminów odnoszących się do prasy na podstawie tekstu redaguje notatkę na temat historii polskiej prasy charakteryzuje w trzech zdaniach czasopisma, które najchętniej czyta 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady użycia wskazanych terminów odnoszących się do prasy na podstawie tekstu oraz innych źródeł redaguje notatkę na temat historii polskiej prasy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym kieruje się przy wyborze pism, które chętnie czyta 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia na osi czasu rozwój polskiej prasy
<p>24. Związki składniowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny w wybranych frazeologizmach odmienia przez przypadki podane związki składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> łączy wyrazy tak, aby powstały związki frazeologiczne szuka w tekście określonych związków składniowych uzupełnia wykresy zdań poszczególnymi częściami zdania wzbogaca wypowiedzenie odpowiednimi przydawkami, dopełnieniami i okolicznikami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym są związki składniowe wypisuje z tekstu związki składniowe i ustala ich rodzaj 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne związki składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> dopisuje do tekstu wypowiedzenia zawierające określone związki składniowe
<p>25. Dziennikarskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem tekst <i>Jak zostać dobrym</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zabiera głos w dyskusji na temat cech dobrego 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje listę cech dobrego dziennikarza 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat cech 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje relację z posiedzenia spotkania

rzemiosło	<i>dziennikarzem</i> • wymienia czynności pozwalające przygotować się do zawodu dziennikarza	dziennikarza • na podstawie tekstu układa listę cech dobrego dziennikarza • tłumaczy, dlaczego dziennikarz musi być racjonalistą • redaguje krótką notatkę prasową, wykorzystując dostępne informacje	według hierarchii ważności • wyjaśnia, dlaczego dziennikarstwo zostało określone jako rzemiosło, odwołując się do słownikowego znaczenia tego wyrazu	dobrego dziennikarza • na podstawie dostępnych informacji redaguje krótką notatkę prasową, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych	redakcyjnego
26. i 27. Poznajemy style wypowiedzi	• wymienia nazwy stylów funkcjonalnych • nazywa styl poszczególnych wypowiedzi • określa styl, w którym powinny zostać zredagowane wskazane teksty	• przyporządkowuje wypowiedzi odpowiednim fotografiom • zaznacza w tekście sformułowania potoczne i dopisuje do nich synonimy • zastępuje potoczne związki frazeologiczne odpowiednimi sformułowaniami z języka ogólnego • przekształca fragment regulaminu na notatkę pisaną językiem ogólnym	• charakteryzuje poszczególne style funkcjonalne • określa styl wskazanych wypowiedzi, podając co najmniej dwie cechy charakterystyczne • odróżnia język potoczny od języka ogólnego	• redaguje opowiadanie zawierające dialog i opis krajobrazu	• przekształca fragment słownika na tekst w języku standardowym, zgodnie z zaleceniami
28. Klasowe targi prasowe	• wyjaśnia, czym charakteryzują się tabloidy • uczestniczy w organizacji klasowych targów prasowych	• opisuje sposób pracy redaktorów gazet brukowych • znajduje w tekście inne nazwy tabloidów • formułuje dwa argumenty potwierdzające tezę, że walka z brukowcami to walka z wiatrakami • wymienia przyczyny popularności tabloidów w polskim społeczeństwie	• wyjaśnia, dlaczego określenia odnoszące się do tabloidów są nacechowane emocjonalnie • formułuje cztery argumenty potwierdzające tezę, że walka z wiatrakami	• ocenia pracę redaktorów tabloidów • przedstawia wizję świata kreowaną przez tabloidy • aktywnie uczestniczy w organizacji klasowych targów prasowych	• redaguje referat na temat przyczyn popularności tabloidów w polskim społeczeństwie
29. i 30. Reportaż jako	• podaje tytuły utworów Ryszarda Kapuścińskiego	• na podstawie noty biograficznej określa, kto	• krótko omawia postać Ryszarda Kapuścińskiego	• ocenia przyczyny wybuchu <i>wojny futbolowej</i>	• podaje przykłady agresji, prowokacji lub

bezpośrednia relacja z wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsce wydarzeń przedstawionych w reportażu wymienia cechy reportażu 	<p>jest autorem, bohaterem i narratorem tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje wydarzenia, które doprowadziły do wybuchu wojny przytacza fragmenty mówiące o zadaniach reportera porównuje treść depechy z opisem rozpoczęcia działań wojennych redaguje jak najkrótszą relację z wybranej lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że tekst „Mecz na śmierć i życie” jest reportażem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób media mogą kształtować nastroje społeczne redaguje jak najkrótszą relację z wybranej lekcji, dbając o poprawność językową 	manipulacji w mediach
31. Czym jest perswazja językowa?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sytuacje, w których informacja zmienia się w perswazję zaznacza w tekście zwroty służące wyrażeniu perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje przykłady formułowania próśb do odpowiednich nadawców i odbiorców wskazuje tekst, który zawiera manipulację językową 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, na czym polega perswazja językowa przekształca tekst tak, aby nie zawierał elementów manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia perswazję językową od manipulacji wyjaśnia, od czego zależy sposób formułowania danej próśby 	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje w wybranych przez siebie czasopismach przykłady perswazji językowej i wyjaśnia, do czego próbuje nakłonić odbiorcę nadawca
32. Dziedzictwo oświecenia – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> czyta tekst na poziomie dosłownym wymienia zasługi ludzi oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia informacje na temat Collegium Nobilium i Teatru Narodowego wymienia najważniejsze fakty z dziejów biblioteki Załuskich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w oświeceniu powstawały duże biblioteki omawia dzieje biblioteki Załuskich 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia dokonania przedstawicieli oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> szuka śladów epoki oświecenia w swoim regionie i przygotowuje prezentację na ten temat
33. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> wymienia dziedziny działalności człowieka, które służą celom społecznym określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, jaki środek stylistyczny zastosowano w utworze wypisuje z wiersza przykład personifikacji podaje główny czynnik sprzyjający rozwojowi prasy odróżnia felieton od bajki i sielanki pisze rozprawkę na jeden z wyznaczonych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wydarzenie historyczne, które wpłynęło na kształt polskiej kultury pod koniec XVIII w. określa, jakie są niebezpieczeństwa związane z dążeniem prasy do wszechstronności 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tytuł wiersza pisze rozprawkę na jeden z wyznaczonych tematów, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	

<p>34. i 35. Romantyczny bunt przeciwko „starym” racjonalistom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, skąd się wzięła nazwa <i>romantyzm</i> • podaje nazwiska głównych filozofów epoki • określa daty graniczne romantyzmu • wskazuje cechy i zjawiska typowe dla romantyzmu • wymienia cechy malarstwa romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega ludowość romantyczna • wymienia różnice pomiędzy filozofią romantyczną i oświeceniową • charakteryzuje malarstwo romantyczne • podaje cechy stylu neogotyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje głównych filozofów epoki • wymienia wydarzenia łączące się z datami granicznymi romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia fascynacje romantyków • wskazuje na podanych przykładach dzieł elementy neogotyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnice między klasykami a romantykami
<p>36. Bezstronnie czy subiektywnie, czyli o faktach i opiniach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi fakty i opinie na swój temat • zapisuje swoje opinie na dowolny temat, wykorzystując podane zwroty i wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca tekst tak, aby powstała obiektywna informacja • redaguje obiektywne wypowiedzi i opinie o wydarzeniu ukazanym na fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje autocharakterystykę • odróżnia fakty od opinii • odszukuje w słowniku języka polskiego związki frazeologiczne ze słowem <i>fakt</i> i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie przedstawionej sytuacji wyjaśnia, w jaki sposób przetwarzane są fakty i dlaczego nie należy wierzyć plotkom 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podane sentencje tak, aby pozostawić w nich same fakty
<p>37. i 38. Pejzaż romantyczny w balladzie „To lubię”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Adama Mickiewicza • streszcza historię opowiedzianą przez Marylę • wymienia cechy ballady 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan wydarzeń przedstawionych w balladzie • wyjaśnia, co miało uwolnić dziewczynę od wiecznej męki • tworzy opis miejsca ukazanego w tekście • redaguje opowiadanie z elementami opisu i dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Adama Mickiewicza • sporządza plan wydarzeń, podając numery zwrotek odpowiadające kolejnym zdarzeniom • redaguje opis miejsca ukazanego w tekście, uwypuklając cechy charakterystyczne pejzażu romantycznego • udowadnia, że utwór Adama Mickiewicza jest balladą 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób spotkanie ze zjawą wpłynęło na narratora • tworzy opowiadanie z elementami opisu i dialogu, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób treść ballady odnosi się do biografii autora
<p>39. i 40. Symboliczne znaczenie obrony reduty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu • wypisuje z utworu porównania 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów • tłumaczy, w jaki sposób relacjonowany jest w utworze przebieg 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wskazanym opisom miejsc i sytuacji • ocenia czyn Juliusza Ordoña, podając odpowiednie argumenty • wyjaśnia, na czym polega znaczenie symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę zastosowanych form czasowników w sposobie relacjonowania zdarzeń • określa, jaką funkcję pełni w utworze nagromadzenie porównań 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności powstania wiersza

		<p>wydarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cytaty będące opisami miejsc i sytuacji • odnajduje fragmenty, w których jest mowa o wojsku polskim i rosyjskim • redaguje opis przeżyć wewnętrznych, wcielając się w rolę uczestnika obrony reduty 	<p>obrony reduty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis przeżyć wewnętrznych z perspektywy uczestnika walk, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	
<p>41. Cechy dobrego stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dobrego stylu • uzupełnia zdania odpowiednimi czasownikami tak, aby uniknąć powtórzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje znaczenie wyrazów o podobnym brzmieniu • układa wypowiedzenia z wybranymi parami wyrazów podobnie brzmiących • przekształca zdania tak, aby przekazywały informacje zgodnie z zasadami zwięzłości, prostoty i jasności stylu • wymienia cechy dobrego stylu, których zabrakło w wypowiedzi postaci • wypisuje z tekstu charakterystyczne cechy sposobu wypowiedzenia się bohatera • redaguje dalszy ciąg tekstu w określonym stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy dobrego stylu • wyjaśnia, dlaczego należy znać dokładne znaczenie używanych wyrazów • ocenia styl wypowiedzi bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podany tekst w taki sposób, aby zyskał większą dynamiczność i zwięzłość 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje fragment powieści tak, aby stał się zwięzłą, rzeczową i bezosobową relacją z przedstawionych wydarzeń
<p>42. Ludzkie sny okiem malarzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat każdego z dzieł • wymienia elementy tworzące kompozycję romantyczną i współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób artyści przedstawili przestrzeń • porównuje gamę barwną dzieł • opisuje jeden z zaprezentowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje kompozycję romantyczną z kompozycją współczesną • określa podobieństwa i różnice między dziełami • tworzy wypowiedź na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ kolorystyki na odbiór obu dzieł • wyjaśnia symbolikę obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ludowe i naukowe poglądy na temat zmory sennej

		obrazów			
43. Zachwył <i>poety rupieci</i> nad codziennością	<ul style="list-style-type: none"> wypisuje najważniejsze cechy ballady jako gatunku literackiego wymienia elementy rzeczywistości, na które zwraca uwagę podmiot liryczny zaznacza w tekście powtórzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak można rozumieć ostatnie wersy utworu uczestniczy w przygotowaniu scenek dramowych, przedstawiających wybraną codzienną czynność z różnych punktów widzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia symboliczne znaczenie wyrażenia <i>zupelny sklep</i> aktywnie uczestniczy w przygotowaniu scenek dramowych, przedstawiających wybraną codzienną czynność z różnych punktów widzenia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję powtórzeń w tekście przedstawia własną interpretację zakończenia wiersza uzasadnia, dlaczego tytuł utworu zawiera odwołanie do ballady 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Mirona Białoszewskiego nazywano <i>poetą rupieci</i>
44. Głos Czesława Miłosza w sprawie Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Czesława Miłosza czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Czesława Miłosza 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje cytaty, w których jest mowa o stosunku współczesnego pisarza do romantycznego poety określa, co zdaniem Czesława Miłosza świadczy o wielkości poezji Adama Mickiewicza nazywa rodzaje narracji występujące w tekście na podstawie słownika terminów literackich wyjaśnia, co to jest esej wyraża swoje zdanie na temat twórczości autora „Reduty Ordona” 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Czesława Miłosza wyjaśnia metaforę <i>pogrążając się w Mickiewiczu</i> przytacza słowa ukazujące subiektywny stosunek narratora do przedstawianych treści przygotowuje szkolną wystawę cytatów z dzieł Adama Mickiewicza, dbając o estetykę i oryginalność wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jaką funkcję w tekście pełnią poszczególne rodzaje narracji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w utworze elementy eseju
45. Jak unikać błędów stylistycznych?	<ul style="list-style-type: none"> określa nadawcę i odbiorcę tekstu oraz okoliczności, w których jest wygłaszany ustala, jaką odmianą języka posługuje się nadawca 	<ul style="list-style-type: none"> skreśla wyrazy, które są niezgodne ze znaczeniem lub stylem danego wypowiedzenia porządkuje fragmenty listu zgodnie z logicznym tokiem wypowiedzi układa dwa dialogi z podanych wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega błąd stylistyczny 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób unikać błędów stylistycznych poprawia zaznaczone błędy stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wyróżnione wyrazy i sformułowania są niewłaściwe oraz podaje ich poprawne odpowiedniki
46.	<ul style="list-style-type: none"> nazywa grupy wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje grupy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki jest cel 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, jak zmieniłby

Wyrazy poza związkami składniowymi	poza związkami składniowymi <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w zdaniach wyrazy, które nie tworzą związków składniowych 	wypowiedzenia odpowiednimi wyrazami <ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady wydzielenia wtrąceń przecinkiem, myślnikiem lub nawiasem 	wyrazów poza związkami składniowymi	stosowania wykrzykników, wyrazów nawiązujących i uwydatniających	się charakter tekstu, gdyby usunięto z niego wyrazy poza związkami zdania
47. O okolicznościach wydania „Balladyny” słów kilka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Jarosława Marka Rymkiewicza ustala, dla kogo przeznaczony jest utwór „Balladyna – tłumoki podróży” 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie drogę, jaką odbył egzemplarz „Balladyny” wraz ze swoim twórcą wyjaśnia, dlaczego poeta woził ze sobą rękopis tragedii dokonuje redakcji tekstu, przekształcając go w zwarte hasło encyklopedyczne na podstawie fragmentu utworu Jarosława Marka Rymkiewicza układa pytania do wywiadu z Juliuszem Słowackim na temat jego podróży 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Jarosława Marka Rymkiewicza określa, czego można się dowiedzieć o Juliuszu Słowackim z jego listów przedstawia, jak Juliusz Słowacki oceniał własną twórczość 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób nagromadzenie szczegółów o okolicznościach wydania „Balladyny” wpływa na odbiór utworu Jarosława Marka Rymkiewicza dokonuje redakcji tekstu, przekształcając go w zwarte hasło encyklopedyczne, poprawne pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie fragmentu utworu Jarosława Marka Rymkiewicza i dodatkowych informacji z różnych źródeł układa pytania do wywiadu z Juliuszem Słowackim na temat jego podróży
48. Manifest rozgoryczonej młodości	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Jerzego Tomaszewicza określa, z jakim okresem życia kojarzy się bunt wskazuje w tekście pytania 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w wierszu metafory i porównania odnajduje we fragmencie utworu „Romantyczny buntownik dzisiaj” ocenę współczesnych ludzi wystawioną przez poetę znajduje w źródłach podanych przez nauczyciela informacje o tym, dlaczego Pablo Picasso namalował obraz „Guernica” 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Jerzego Tomaszewicza przedstawia własną ocenę współczesnych ludzi dokonuje opisu dzieła plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje zastosowanych w wierszu metafor i porównań omawia rolę pytań występujących w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie znajduje informacje o tym, dlaczego Pablo Picasso namalował obraz „Guernica” przedstawia filmową lub książkową postać buntownika
49. O rodzajach zdań złożonych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje zdań złożonych współrzędnie wskazuje zdania złożone 	<ul style="list-style-type: none"> wpisuje brakujące spójniki i przecinki tak, aby powstały zdania 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia spójniki, przed którymi stawiamy przecinki, oraz takie, przed którymi nie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rodzaje zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje przykłady zdań złożonych współrzędnie

współrzędnie	współrzędnie	złożone współrzędnie • określa rodzaj zdań złożonych współrzędnie	jest to konieczne • zaznacza zdanie złożone współrzędnie bezspójnikowe • uzupełnia zdania tak, aby powstały wypowiedzenia złożone		odpowiednim wykresom
50. Odwieczny konflikt: uczucie a rozum	• wypowiada się na temat podanych sentencji	• wymienia sytuacje z życia codziennego, w których najlepiej kierować się rozsądkiem i opisuje jedną z nich • wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>serce nie służy</i>	• wymienia synonimy słowa <i>rozsądek</i> • redaguje opinię o zamieszczonych sentencjach, podając odpowiednie argumenty	• tworzy kilkudzaniową wypowiedź na wskazany temat, dbając o poprawność językową	• podaje przykłady bohaterów literackich, którzy stanęli przed jakimś dylematem
51. Mam w życiu wybór...	• czyta ze zrozumieniem fragment tekstu „Wybory współczesnych nastolatków” • przyporządkowuje wypowiedzi bohaterów do odpowiedniej rubryki tabeli	• wyjaśnia, dlaczego czasami trudno wybrać między uczuciem a rozumem • gromadzi wyrażenia i zwroty potrzebne do opisu określonej postaci • uczestniczy w dyskusji na wskazany temat • na podstawie słownika języka polskiego lub frazeologicznego uzupełnia podane frazeologizmy i przysłowia	• redaguje opis osoby idącej za głosem serca lub człowieka kierującego się rozsądkiem • sporządza notatkę dotyczącą wyborów dokonywanych przez różnych bohaterów literackich	• aktywnie uczestniczy w dyskusji na określony temat, podając odpowiednie argumenty	• przeprowadza ankietę na temat tego, czym ludzie zazwyczaj kierują się w życiu oraz opracowuje jej wyniki w formie diagramu
52. Interpunkcja i wykresy zdań złożonych współrzędnie	• podkreśla w tekście zdania złożone współrzędnie	• tworzy spójny tekst, uzupełniając zdania i wstawiając odpowiednie spójniki • określa rodzaj wypowiedzeń złożonych współrzędnie • konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie z podanych zdań pojedynczych	• wymienia wszystkie spójniki, przed którymi stawia się przecinek • sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie	• układa zdania złożone współrzędnie z podanych wyrażen i wyrazów, dodając do nich odpowiednie spójniki	• określa, w jakiej odmianie języka i w jakim stylu stosuje się zdania złożone współrzędnie

		<ul style="list-style-type: none"> • układa dialog, stosując różne rodzaje zdań złożonych współrzędnie 			
53. Poezja <i>poety</i> <i>wyklętego</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Edwarda Stachury • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • słucha interpretacji wierszy Edwarda Stachury w wykonaniu zespołu Stare Dobre Małżeństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w kilku zdaniach historię miłosną opisaną w utworze • formułuje dwa argumenty do dyskusji na podany temat • gromadzi wyrażenia, którymi można scharakteryzować osobę wypowiadającą się w wierszu • poprawnie posługuje się terminem <i>poezja śpiewana</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Edwarda Stachury • formułuje cztery argumenty do dyskusji na podany temat • tłumaczy, co to jest paradoks 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w kilku zdaniach rozwiniętych historię miłosną opisaną w utworze, dbając o poprawność językową • określa, na czym polega paradoks zastosowany w wierszu • wyjaśnia symbolikę słowa <i>wrzosowisko</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • po wysłuchaniu interpretacji wierszy Edwarda Stachury w wykonaniu zespołu Stare Dobre Małżeństwo redaguje pisemną opinię na temat poezji śpiewanej
54. i 55. Trudne decyzje	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje imiona osób biorących udział w zdarzeniach ukazanych tekście • streszcza w kilku zdaniach zaprezentowaną historię 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zależności między poszczególnymi postaciami • wskazuje bohaterów pierwszoplanowych • wymienia działania podejmowane przez bohaterki • gromadzi wyrażenia i zwroty do charakterystyki Piotra • redaguje opowiadanie będące epilogiem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótką charakterystykę Piotra • ocenia decyzje Misi i Asi • poprawnie posługuje się terminem <i>epilog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza w kilku zdaniach zaprezentowaną historię, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych • uzasadnia słuszność decyzji profesora Sitko 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie będące epilogiem utworu, uwzględniając normy kompozycyjne i językowe oraz stosując bogate słownictwo
56. i 57. Najważniejsze – mieć argument!	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje argumentów • dzieli wskazane argumenty na ważne i mniej istotne 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia logiczne argumenty użyte przez bohaterkę tekstu • porządkuje argumenty według określonego kryterium • podaje propozycje innych argumentów, które mogłyby się pojawić w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje argumentów • wskazuje hasła reklamowe, które odwołują się do argumentów emocjonalnych • formułuje temat debaty na podstawie podanych argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służą zastosowane argumenty logiczne • redaguje wypowiedź na temat konfliktu pokoleń, dbając o poprawność językową i właściwą kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na forum klasy postać wybranego mówcy starożytnego

		<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wypowiedź na temat konfliktu pokoleń 			
58. Poznajemy historię radia	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia historię powstania radia • wymienia zalety radia jako środka masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w źródłach wskazanych przez nauczyciela informacje o radiu „Błyskawica” i „Solidarność” oraz sporządza na ten temat krótką notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada historię powstania radia • samodzielnie odszukuje informacje o radiu „Błyskawica” i „Solidarność” oraz sporządza na ten temat krótką notatkę • wymienia zalety i wady radia jako środka masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między radiem współczesnym a dawnym • wymienia współczesne komercyjne rozgłośnie radiowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację na temat z jednej ze współczesnych rozgłośni radiowych
59. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • określa główny temat tekstu • wskazuje fragment, w którym pojawia się perswazja językowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z przeczytanego fragmentu dwa fakty i dwie opinie • redaguje dialog, stosując perswazję językową • dzieli argumenty na logiczne, rzeczowe i emocjonalne • przekształca podaną wypowiedź tak, aby wyrażała przyjazne nastawienie komendanta do autostopowiczów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię o tym, czy dany tekst jest przekonujący 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawny kompozycyjnie i językowo dialog, w którym stosuje perswazję językową • przekształca podaną wypowiedź tak, aby wyrażała przyjazne nastawienie komendanta do autostopowiczów, dbając o poprawność językową 	
60. Z sitkiem w eterze – o pracy lektora radiowego	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Macieja Józefa Kwiatkowskiego • nazywa poszczególne etapy pracy osoby pragnącej zostać dobrym lektorem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakteru, jakimi powinien się odznaczać lektor radiowy • odszukuje w tekście fragmenty określające uczucia towarzyszące początkującemu lektorowi • podaje trudności, jakie napotyka prezenter podczas pracy • odczytuje wskazane zdania, wyrażając głosem 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia etapy pracy osoby pragnącej zostać dobrym lektorem • poprawnie akcentuje podane zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrażenia i zwroty powodujące, że tekst nabiera cech żywej mowy • wyjaśnia, co to jest akcent logiczny w zdaniu • wyjaśnia, na czym polega różnica między brzmieniem a wyrażaniem • interpretuje głosowo wiersz Hanny Ochockiej „Ptasi spór” 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia akcentowanie zdań, brzmienie i natężenie głosu lektora wybranej przez siebie stacji radiowej

<p>61. i 62. Radiowa jednoaktówka na klasowej scenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w kilku zdaniach przebieg zdarzeń przedstawionych w tekście • ustala liczbę i wiek bohaterów 	<p>odpowiednią intencję</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problem, który został poruszony we fragmencie powieści Stanisławy Fleszarowej-Muskat • nazywa emocje towarzyszące postaciom w poszczególnych zdarzeniach • przyporządkowuje zdarzeniom odpowiednie efekty dźwiękowe • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie terminów związanych z radiem 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego radio bywa nazywane <i>teatrem wyobraźni</i> • samodzielnie wyjaśnia znaczenie terminów związanych z radiem • przeprowadza wśród rówieśników ankietę na temat słuchowisk radiowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję partii narracyjnych tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje wyniki ankiety na temat słuchowisk radiowych
<p>63. Zdania złożone podrzędnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje zdań złożonych podrzędnie • odróżnia zdania złożone podrzędnie od zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, na jakie pytania odpowiadają poszczególne rodzaje zdań złożonych podrzędnie • wskazuje zdania złożone podrzędnie dopełnieniowe i okolicznikowe czasu • uzupełnia podane zdania brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne rodzaje zdań złożonych podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania tematycznie związane z podanymi fotografiami i odpowiadające określonym wykresom
<p>64. Dziecięca fascynacja radiową rzeczywistością</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swoim ulubionym zajęciu w dzieciństwie • określa sposób narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście wskazówki pozwalające ustalić czas wydarzeń • opowiada o przemianie usposobienia bohatera • wyjaśnia, jakich informacji dostarczało chłopcu radio • wypisuje z tekstu zwroty nazywające czynność słuchania • omawia relacje łączące narratora ze światem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpłynęło na przemianę usposobienia bohatera • tłumaczy, w jaki sposób dziecięce upodobanie do słuchowisk radiowych wpłynęło na dorosłe życie bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada o swoim ulubionym zajęciu w dzieciństwie • ocenia relacje łączące narratora ze światem radiowym i realnym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie audycje radiowe przeważają we współczesnych radiostacjach i z czego to wynika

		radiowym i realnym			
65. Pamiętki romantyzmu – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wynalazki romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pogański obrzęd dziadów wyjaśnia wpływ rozwoju kolejnictwa na życie ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje dziady z Zaduszkami i obchodami Halloween charakteryzuje poszczególne wynalazki romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób dzisiaj podtrzymuje się tradycję napoleońską w Polsce ocenia dorobek epoki 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje zabytki kultury neogotyckiej w swoim regionie
66. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> podaje wydarzenie uznawane za początek romantyzmu w Polsce przyporządkowuje terminy do ich definicji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wartości cenione przez romantyków określa postawy bohaterów romantycznych wymienia zalety radia wypisuje z tekstu żartobliwe określenia radia poprawnie posługuje się terminem <i>sluchowisko</i> pisze rozprawkę lub wywiad na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie powstania radia podaje definicje terminów związanych z radiem 	<ul style="list-style-type: none"> pisze rozprawkę lub wywiad na określony temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego romantyczne wzorce osobowe są atrakcyjne dla Polaków
67. Przedstawiamy zdania złożone podrzędnie na wykresach	<ul style="list-style-type: none"> przekształca pary zdań pojedynczych w zdania złożone podrzędnie okolicznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> przeredagowuje zdania tak, aby uniknąć konstrukcji z zaimkiem <i>który</i> przekształca wypowiedzenia złożone podrzędnie podmiotowe i okolicznikowe na zdania pojedyncze 	<ul style="list-style-type: none"> przeredagowuje tekst, zmieniając wypowiedzenia złożone podrzędnie na złożone współrzędnie lub pojedyncze uzupełnia wypowiedzi bohaterów, wpisując zaimki <i>który</i> lub <i>jaki</i> w odpowiedniej formie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędnie złożone odpowiadające podanym wykresom 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dla jakiej odmiany języka i stylu charakterystyczne są zdania złożone podrzędnie
68. i 69. Wiek pary i elektryczności – wprowadzenie do epoki	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki wskazuje daty graniczne pozytywizmu podaje cechy realizmu i naturalizmu w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega praca organiczna i praca u podstaw przeprowadza wśród rówieśników ankietę na temat ich wiedzy o pozytywizmie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pochodzenie terminu <i>pozytywizm</i> krótko charakteryzuje głównych filozofów epoki podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi pozytywizmu wskazuje na przykładach dzieł elementy realistyczne i naturalistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> omawia istotę światopoglądu pozytywistycznego tłumaczy, czym się charakteryzuje eklektyzm 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie opracowuje wyniki ankiety na temat wiedzy o pozytywizmie, przeprowadzonej wśród rówieśników
70. i 71. Czy zawsze należy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły dzieł Bolesława Prusa 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu charakteryzuje postacie 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Bolesława Prusa 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada w pierwszej osobie o przeżyciach 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie redaguje notatkę na temat

mówić prawdę?	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przebieg wydarzeń przedstawionych we fragmencie noweli • podaje cechy noweli 	<p>małżonków z tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa typy narracji zastosowanych w utworze • wyjaśnia, co to jest punkt kulminacyjny • opowiada w pierwszej osobie o przeżyciach jednego z bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • w określonej liczbie zdań streszcza przebieg wydarzeń ukazanych w tekście • wskazuje w utworze punkt kulminacyjny • udowadnia, że „Kamizelka” jest nowelą 	<p>jednego z bohaterów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symbolikę tytułowej kamizelki • omawia funkcje każdego z typów narracji 	warunków i poziomu życia ludzi w drugiej połowie XIX w.
72. i 73. Rozprawiamy o rozprawce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy budowy rozprawki z tezą i hipotezą • formułuje tezę lub hipotezę • we wstępach do rozprawek podkreśla tezę lub hipotezę 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania, wyrażając swój pogląd na określone tematy • podaje zalety i wady adaptacji filmowych • odnajduje odpowiednie argumenty w tekście • wypisuje z tekstu zalety i wady afrykańskiej tradycji rodzinnej • formułuje argumenty potwierdzające słuszność wskazanej tezy • pisze rozprawkę na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • szczegółowo omawia schemat kompozycyjny rozprawki z tezą i hipotezą • uzupełnia przysłowia i wyjaśnia ich znaczenie • gromadzi argumenty potwierdzające słuszność tez zawartych w powiedzeniach • sporządza plan rozprawki dotyczącej funkcji rodziny w życiu tradycyjnego Afrykanina 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje wypowiedzi z forum internetowego na fragmenty rozprawek
74. i 75. Wódz czy cyrkowiec? – o bohaterze noweli „Sachem” Henryka Sienkiewicza	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment utworu „Sachem” • opowiada, kim był sachem i jak znalazł się wśród cyrkowców • określa cechy charakteru bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótką notatkę dotyczącą rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej • streszcza dzieje miasta Antylopa • przytacza nazwy oraz określenia wywodzące się z kultury Indian i białych osadników • nazywa uczucia, których doznawała publiczność podczas spektaklu • wyraża swoją opinię na temat zakończenia utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragment utworu zawierający ironię • tłumaczy, w jaki sposób dyrektor cyrku wpływał na emocje widzów 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza dzieje miasta Antylopa, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną • ocenia relacje panujące między mieszkańcami Chiavatty a Niemcami • wyjaśnia w kilkudzaniowej wypowiedzi, co traci człowiek, który nie szanuje własnej historii 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje referat na temat rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej

<p>76. Rozpoznajemy wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania podkreśla w wypowiedzeniach imiesłowowy 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzenia, zmieniając imiesłowowe równoważniki zdań na zdania podrzędne okolicznikowe przeredagowuje zdania pojedyncze na wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania wskazuje, które wypowiedzenia można przekształcić na zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania uzupełnia tekst brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, o czym należy pamiętać, tworząc wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania przeredagowuje tekst, zmieniając wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdania złożone podrzędnie, współrzędnie lub zdania pojedyncze podaje zasady użycia przecinka w zdaniach z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego niektórych zdań nie można przekształcić na wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania określa, jak zmienił się charakter wypowiedzi po jej przekształceniu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakiej odmianie języka i w jakim stylu stosuje się imiesłowowe równoważniki zdań
<p>77. Obrazek z życia wiejskiego chłopca</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły dzieł Marii Konopnickiej opowiada o wydarzeniach przedstawionych w wierszu „Jaś nie doczekał” 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa uczucia, które wzbudza w czytelniku utwór przytacza słowa wielokrotnie powtarzające się w tekście podaje cechy charakterystyczne dla obrazka bierze udział w dyskusji na temat problemów współczesnych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Marii Konopnickiej udowadnia, że utwór „Jaś nie doczekał” to obrazek 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję powtórzeń występujących w wierszu aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat problemów współczesnych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wiersz Marii Konopnickiej można uznać za manifest społeczny
<p>78. i 79. Wielkie sprawy w miniaturowej formie</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły utworów Antoniego Czechowa określa wybrane elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w tekście fragmenty związane z przebiegiem zdarzeń nadaje tytuły każdej z wyróżnionych części opisuje reakcje generała wywołane kichnięciem bohatera i kolejnymi przeprosinami 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Antoniego Czechowa wyjaśnia, co to jest absurd tłumaczy znaczenie fragmentu, w którym narrator prowadzi dialog z czytelnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, w jaki sposób narasta napięcie w utworze wskazuje źródła absurdu w opowiadaniu ocenia postawę życiową Czerwiakowa 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jakie prawdy życiowe przekazuje czytelnikom tekst Antoniego Czechowa

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworze elementy humorystyczne • wymienia cechy charakteru głównego bohatera 			
80. i 81. Piszemy sprawozdanie z wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy sprawozdania • układa podane równoważniki we właściwej kolejności, tworząc plan sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia treść sprawozdania z wycieczki szkolnej • korzystając z zamieszczonego planu, redaguje sprawozdanie z uroczystości szkolnej • do podsumowania sprawozdania dopisuje poprzedzającą je część tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne elementy sprawozdania • na podstawie podanych notatek i fotografii tworzy plan sprawozdania z wystawy owadów • odróżnia sprawozdanie od relacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wypowiedzenia, których styl nie odpowiada formie sprawozdania • redaguje sprawozdanie na podany temat, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • wcielając się w rolę komentatora sportowego, redaguje sprawozdanie z wyścigu Formuły 1
82. i 83. Przeżyć magiczne święta...	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Charlesa Dickensa • opowiada o przebiegu spotkania bohatera z widmem 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list do rówieśnika, w którym opisuje tradycje świąt Bożego Narodzenia • tłumaczy, dlaczego duch Marleya zjawił się w domu współnika • gromadzi zwroty i wyrażenia do charakterystyki Scrooge'a i Marleya • wyjaśnia, czego symbolem jest łańcuch dźwigany przez zjawę • pisze rozprawkę na temat znaczenia pracy dla współczesnego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Charlesa Dickensa • określa, z jakich elementów mogłyby się składać łańcuchy współczesnych pokutników 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list do rówieśnika, w którym opisuje tradycje świąt Bożego Narodzenia, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo • pisze rozprawkę na temat znaczenia pracy dla współczesnego człowieka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia religijne i kulturowe znaczenie świąt Bożego Narodzenia
84. Kult pracy oczyma malarzy	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jakie czynności wykonują kobiety na każdym z dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co wyrażają sylwetki postaci • opisuje kolorystykę obrazu „Babie lato” • wyjaśnia, co to jest karykatura 	<ul style="list-style-type: none"> • określa perspektywę zastosowaną przez artystów • wymienia elementy, dzięki którym można przyporządkować dzieła do epoki pozytywizmu bądź 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polega karykaturalność postaci na obrazie Jerzego Dudy-Gracza • wyjaśnia, co buduje nastrój obu prac 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie odnajduje informacje na temat innych dzieł Jerzego Dudy-Gracza nawiązujących do obrazów znanych malarzy

		<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój, jaki wywołują obie prace 	współczesności		
85. Tajemnice wypowiedzenia wielokrotnie złożonego	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście zdania wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> układa z podanych zdań pojedynczych wypowiedzenia złożone, stosując odpowiednie spójniki lub zaimki wykonuje wykresy zdań wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką konstrukcję nazywamy zdaniem wielokrotnie złożonym uzupełnia zdania określonymi rodzajami wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje wykresy do właściwych zdań podaje kolejność sporządzania wykresu zdania wielokrotnie złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje zdania tematycznie związane z zamieszczonymi fotografiami i odnoszące do podanych wykresów
86. Jak okazywać uczucia?	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły utworów Małgorzaty Hillar określa, kim jest podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia okoliczności towarzyszące okazywaniu uczuć przez człowieka z drugiej połowy XX w. wyraża swoje zdanie na temat wizerunku współczesnych ludzi ukazanego w wierszu gromadzi argumenty na wskazany temat pisze wypracowanie zatytułowane: <i>My z początku XXI wieku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Małgorzaty Hillar uzasadnia swoje zdanie na temat wizerunku współczesnych ludzi ukazanego w wierszu, podając argumenty i przykłady z życia 	<ul style="list-style-type: none"> pisze wypracowanie zatytułowane: <i>My z początku XXI wieku</i>, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia sytuację ludzi w dzisiejszym świecie, uwzględniając zmiany kulturowe zachodzące w obecnych czasach
87. Bezinteresowna miłość wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Czesława Miłosza opowiada, w jaki sposób Wiktor realizował swój cel 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyrazów obcych wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów określa, co było najważniejszym celem życiowym głównego bohatera utworu zapisuje w punktach przebieg kariery naukowca 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy znaczenie podanych sentencji wyjaśnia, w jaki sposób utwór nawiązuje do pozytywistycznych ideałów wskazuje fragmenty, w których ujawnia się stosunek narratora do bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje styl prowadzenia narracji podaje propozycje odpowiedzi na pytania postawione na końcu tekstu Czesława Miłosza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób w utworze nawiązuje się do pozytywistycznych ideałów
88. Gdzie postawić przecinek w zdaniu wielokrotnie złożonym?	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w tekście zdania wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wykresy podanych zdań wielokrotnie złożonych określa rodzaj każdego z wypowiedzeń składowych uzupełnia zdania wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo omawia zasady interpunkcji zdań wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania odpowiadające podanym wykresom 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wykres zdania wielokrotnie złożonego, zawierającego co najmniej cztery wypowiedzenia składowe i układa do niego wypowiedzenie

<p>89. i 90. Wynalazki, które zmieniły świat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Ericha Segala • opisuje wynalazek, który przydałby się bliskiej osobie 	<p>brakującymi przecinkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wyrzeczenia, których wymaga od naukowców praca badawcza • określa, co motywowało do pracy poszczególnych bohaterów • spośród podanych określeń wybiera te, które charakteryzują Grega Morgensterna • sporządza listę dziesięciu najważniejszych wynalazków ostatniego pięćdziesięciolecia • uczestniczy w dyskusji na temat kradzieży intelektualnej 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Ericha Segala • wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>złote runo</i> • sporządza listę dziesięciu najważniejszych wynalazków ostatniego pięćdziesięciolecia, krótko opisując wpływ każdego z nich na własne życie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę młodego naukowca • podaje zagrożenia wynikające z postawy Sandy'ego • aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat kradzieży intelektualnej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawisko kradzieży intelektualnej, odwołując się do różnych przykładów z życia codziennego
<p>91. Etyczny wymiar pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyobraża sobie swoją przyszłość zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skojarzenia z wyrazem <i>praca</i> • analizuje dane na wykresie i na ich podstawie formułuje tezę oraz trzy argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego praca jest wartością 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada, jak wyobraża sobie swoją przyszłość zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy mapę myśli dotyczącą pojęcia <i>praca</i>
<p>92. i 93. Klucz do dobrego sprawozdania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne elementy sprawozdania z filmu, lektury i ze spektaklu • zaznacza fragmenty tekstu przekazujące opinie na temat lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyrazów bliskoznacznych dopisuje synonimy do podanych wyrazów • określa, jakiego rodzaju informacje znajdują się w poszczególnych akapitach sprawozdania • redaguje ramowy plan wskazanego sprawozdania • pisze sprawozdanie z filmu na podstawie zamieszczonych informacji • uzupełnia tekst w taki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia główne elementy sprawozdania z filmu, lektury i ze spektaklu • redaguje szczegółowy plan zamieszczonego sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie podanych informacji pisze sprawozdanie z filmu, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco odpowiada na pytania dotyczące ostatnio obejrzanego spektaklu

		sposób, aby powstało sprawozdanie z powieści			
94. Czerpać z pracy satysfakcję...	• na podstawie przypisu tłumaczy, co to jest autobiografia	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zawody, które wykonuje się z powołania odszukuje w tekście elementy charakterystyczne dla autobiografii wyjaśnia, w jaki sposób ksiądz traktował nauczanie podaje, co Jan Twardowski zawdzięcza swoim uczniom bierze udział w konkursie dotyczącym znajomości cytatów i powiedzeń związanych z pracą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką zasadę wychowania dzieci zaczerpnął Jan Twardowski od Janusza Korczaka wskazuje sukcesy osiągnięte przez duchownego 	• określa, na czym polegała wyjątkowość pracy z dziećmi	• organizuje konkurs dotyczący znajomości cytatów i powiedzeń związanych z pracą
95. Wartość pracy dla Jana Pawła II	• opowiada o przygodzie Ojca Świętego na nartach	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyrazów obcych wyjaśnia znaczenie wskazanych słów sporządza plan jednego dnia z życia papieża podaje cechy charakteru papieża i uzasadnia każdą z nich odpowiednim cytatem w kilku zdaniach opisuje specyfikę pracy papieża 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podaną sentencję tłumaczy, jaką wartość dla Jana Pawła II miała praca 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, na czym polega humorystyczny efekt sytuacji ukazanej w tekście Stanisława Dziwisza w kilku zdaniach opisuje specyfikę pracy papieża, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	• redaguje tygodniowy plan zajęć szkolnych i pozaszkolnych oraz wyciąga wnioski na temat jego realizacji
96. O szyku zdania	• układa zdania pojedyncze ze wskazanych zestawów słów	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzenia z podanymi wyrażeniami tak, aby ukazać różnice w ich znaczeniu uzupełnia zdania, wpisując określenia w odpowiedniej kolejności łączy ze sobą odpowiednie wypowiedzenia składowe, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co nazywamy szykiem wyrazów i szykiem wypowiedzeń podaje zasady układania wyrazów w wypowiedzenia przeredagowuje zdania w taki sposób, aby podkreślić znaczenie wyrazów, do których odsyłają pytania w nawiasach 	• porównuje pary zdań i określa, w jaki sposób zmienia się ich znaczenie	• przekształca fragment wiersza na tekst zapisany prozą

		stosując poprawną interpunkcję			
97. i 98. Praca jako przymus	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swoich domowych obowiązkach • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ewy Nowak 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację ukazaną w tekście z punktu widzenia bohatera oraz jego rodziców • omawia podejście chłopca do pracy w sklepie • zapisuje argumenty każdej ze stron w sporze o kieszonkowe • wymienia zalety i wady bycia dzieckiem właścicieli sklepu • redaguje notatkę zawierającą przemyślenia na temat zasady <i>coś za coś</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie chłopca • redaguje notatkę zawierającą przemyślenia dotyczące zasady <i>coś za coś</i>, podając odpowiednie argumenty i dbając o poprawność językową • rozważa postawiony problem, uzupełniając schemat drzewka decyzyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, czym różni się ukazana w tekście sytuacja opowiedziana z punktu widzenia Bartka i jego rodziców • na podstawie tekstu wnioskuje na temat rodziny chłopca i panujących w niej relacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście przykłady sarkazmu
99. Praca jako recepta na rodzinne kłopoty	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Zofii Chądzyńskiej • opowiada, jak wygląda przeciętny dzień Zuzanny 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje relacje panujące między matką a córką • wyjaśnia, w jaki sposób inne osoby postrzegają Zuzannę • podaje epitety określające Erykę • przedstawia swoje stanowisko wobec konfliktu bohaterek • redaguje charakterystykę Zuzanny lub Eryki 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Zofii Chądzyńskiej • uzasadnia swoje stanowisko wobec konfliktu bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje plan działania mający na celu naprawienie relacji matki i córki • wskazuje priorytety, które należy uwzględnić w planowaniu dnia • redaguje charakterystykę Zuzanny lub Eryki, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, na czym polega pomoc oferowana przez telefony zaufania
100. Odkrywamy tajemnice telewizji	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wydarzenia przełomowe dla rozwoju telewizji • podaje rodzaje programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o początkach telewizji • podaje różnice między telewizją publiczną i komercyjną • prezentuje na forum klasy swój ulubiony program telewizyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia stwierdzenie, że świat jest <i>globalną wioską</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, która telewizja – publiczna czy komercyjna – ma ciekawszą ofertę programową • prezentuje na forum klasy swój ulubiony program telewizyjny, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje wizję telewizji przyszłości

<p>101. Czy powinniśmy się obawiać XI muzy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst K. Poppera • znajduje w tekście informacje o dobrych stronach telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje opinię autora artykułu na temat oddziaływania telewizji • wyjaśnia, jaki jest podstawowy cel stacji telewizyjnych • gromadzi argumenty dotyczące wpływu telewizji na edukację 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>demokracja</i> • porównuje definicję demokracji z opiniami rozmówców na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne przemyślenia dotyczące zalet telewizji opisanych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje kilka interesujących zagadnień, którym można by poświęcić cykl programów telewizyjnych
<p>102. W świecie czcionek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje czcionek i wyróżnień • proponuje rodzaje czcionek dla podanych form wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rodzaje czcionek i wyróżnień zastosowane w przedstawionej reklamie • redaguje w edytorze tekstu notatkę dotyczącą powieści podróźniczej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje czcionek i wyróżnień • odpowiednio dobiera rodzaje czcionek dla wskazanych form wypowiedzi • wyjaśnia różnice między zamieszczonymi tekstami, biorąc pod uwagę rodzaj i wielkość czcionek, wyróżnienia, odstępy oraz wyrównania 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jak funkcja danej wypowiedzi wpływa na sposób formatowania tekstu • redaguje w edytorze tekstu notatkę dotyczącą powieści podróźniczej, dbając o poprawność językową i funkcjonalność formy przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady zastosowania czcionek szeryfowych i bezszeryfowych
<p>103. Za co lubimy telewizję?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ewy Borowik-Dąbrowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>rytuał</i> • podaje rodzaje seriali, które ogląda najczęściej • wymienia elementy teleturniejów, które kojarzą się z rytuałami • formułuje dwa argumenty na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co sprawia, że ludzie czerpią radość z oglądania seriali czy teleturniejów • podczas dyskusji przedstawia swoją opinię o roli seriali telewizyjnych • formułuje cztery argumenty na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego seriale można nazwać <i>filmową mową codzienną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w obejrzanym programie rozrywkowym stałe zachowania uznawane za rytuały
<p>104. Czy moglibyśmy żyć bez szklanego ekranu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, ile osób bierze udział w rozmowie przedstawionej w tekście • wypisuje z utworu nazwy stacji telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, co łączy wszystkie postacie • omawia rolę telewizji w życiu bohaterów • podaje argumenty przytaczane w dyskusji o wpływie telewizji na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie podaną sentencję • charakteryzuje programy nadawane przez każdą z wypisanych stacji telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własny sąd o wpływie telewizji na ludzi • układa ramówkę programu telewizyjnego na określony dzień tygodnia, dbając o właściwy dobór treści 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wskazówki dla młodego człowieka, jak rozsądnie korzystać z tego, co oferuje telewizja

		<p>człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • układa ramówkę programu telewizyjnego na określony dzień tygodnia 			
<p>105. Po co klaszczemy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Umberta Eco • wskazuje w tekście wiadomości o narratorze i jego misji • wymienia zwyczaje Bongów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym charakteryzują się widowiska telewizyjne w krainie opisanej przez narratora • przedstawia historię oklasków w kulturze mieszkańców Ziemi Nieznanej i Wysp Szczęśliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa stosunek narratora do opisywanej cywilizacji • ocenia wybraną przez siebie reklamę według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek między kulturą ukazaną w tekście a rzeczywistością, w której żyjemy • tłumaczy, na czym polega przewrotność tytułu przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje i ocenia trzy emitowane w telewizji reklamy
<p>106. i 107. Dziennikarskim okiem – jak zredagować wywiad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne elementy wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje pytania do poszczególnych odpowiedzi • określa tematykę wywiadu • przyporządkowuje podane pytania do odpowiedzi • przeredagowuje wywiad, zamieniając zdania z mówionej odmiany języka na odmianę pisaną 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne elementy wywiadu • redaguje wywiad ze znanym dziennikarzem telewizyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie informacje o odbiorcy zawarte są w podanych pytaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego zamieszczone pytania są przykładem manipulacji językowej
<p>108. Dziedzictwo pozytywizmu – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wynalazki pozytywizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, co współczesna medycyna zawdzięcza odkryciom z XIX w. • określa, czego dotyczy teoria ewolucji Darwina 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia dziedzictwo epoki • wyjaśnia, jakie znaczenie miało skonstruowanie wahadła przez Léona Foucaulta 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób wynalazki pozytywizmu przyczyniły się do rozwoju cywilizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zabytki eklektyzmu i realizmu w swoim regionie
<p>109. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ustala adresata wiersza • określa daty graniczne epoki • podaje nazwisko twórcy filozofii pozytywistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska czterech filozofów, którzy mieli największy wpływ na poglądy epoki • wskazuje wartość najbardziej cenioną przez pozytywistów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, do jakich haseł pozytywistycznych odnoszą się słowa wiersza • omawia główne założenia pracy organicznej i pracy u podstaw • przyporządkowuje tytuły 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie lub rozprawkę na jeden z podanych tematów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje gatunek, który nie był charakterystyczny dla tej epoki

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się opowiadanie od noweli • określa, kim był sachem • redaguje opowiadanie lub rozprawkę na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieł do ich autorów • formułuje dwa argumenty uzasadniające opinię przeciwną do sądu autorki tekstu 		
110. Uczymy się formatować tekst	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze w edytorze tekstu streszczenie dowolnego utworu o podróży i formatuje je zgodnie z podanymi wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia celowość zastosowanych narzędzi formatowania • określa rodzaje błędów, które można popełnić podczas formatowania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawia nieprawidłowo sformatowany tekst
111. Wprowadzenie do epoki Młodej Polski	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska największych myślicieli modernizmu • ustala daty graniczne Młodej Polski • podaje różne nazwy epoki • wymienia cechy impresjonizmu, symbolizmu i secesji 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwisko reprezentanta secesji w Polsce • określa, z jakimi wydarzeniami łączy się daty graniczne Młodej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia poglądy największych myślicieli modernizmu • wyjaśnia przyczynę istnienia różnych nazw epoki • charakteryzuje modernistyczne społeczeństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób filozofia odnosi się do pesymizmu epoki • wskazuje elementy impresjonizmu i symbolizmu w podanych dziełach malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najwybitniejsze dzieła reprezentantów secesji w Polsce i na świecie
112. Jak unikać błędów składniowych?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest błąd składniowy 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w słowniku poprawnej polszczyzny informacje o wskazanych wyrazach • uzupełnia zdania poprawnymi formami podanych rzeczowników • zaznacza zdania, które można przekształcić w wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak unikać popełnienia błędów składniowych • łączy w pary bezokoliczniki i odpowiednie wyrażenia przyimkowe • przekształca zdania na wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polegają błędy składniowe w zaznaczonych wyrażeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje sprawozdanie na temat ważnego wydarzenia ze swojego życia oraz dokonuje autokorekty pracy, korzystając z porad „Krok po kroku”
113. Niezwyczajna lekcja polskiego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Stefana Żeromskiego • opowiada o sytuacji przedstawionej we 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie źródeł wskazanych przez nauczyciela redaguje notatkę dotyczącą 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Stefana Żeromskiego • na podstawie samodzielnie odszukanych źródeł redaguje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Borowicz przysłuchiwał się recytacji <i>ze wstrętem i złością</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje wyniki ankiety na temat patriotyzmu

	fragmencie powieści	<p>przebiegu rusyfikacji na ziemiach polskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czego obawiał się nauczyciel podczas recytacji wiersza Adama Mickiewicza • nazywa uczucia uczniów i nauczyciela w trakcie wygłaszania „Reduty Ordona” • przeprowadza wśród rodziców i rówieśników ankietę na temat patriotyzmu 	<p>notatkę dotyczącą przebiegu rusyfikacji na ziemiach polskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia zachowanie Zygiera 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, z jakiego powodu Stefan Żeromski przytoczył w „Syzyfowych pracach” obszerne fragmenty „Reduty Ordona” 	
114. Co kryje się w „ciemno-smreczyńskich skał zwaliskach”?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Jana Kasprowicza • odszukuje w tekście słownictwo nazywające kolory • wymienia charakterystyczne cechy sonetu 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje szkic miejsca ukazanego w wierszu • wskazuje różnice w opisie krzaka dzikiej róży i limby 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jana Kasprowicza • udowadnia, że utwór Jana Kasprowicza jest sonetem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wpływ kolorystyki na nastrój wiersza • wyjaśnia, co symbolizuje limba i krzak dzikiej róży 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy innych sonetów Jana Kasprowicza wchodzących w skład cyklu „Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach”
115. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – test	<ul style="list-style-type: none"> • podaje intencje autora tekstu • wyjaśnia, do czego nawiązuje tytuł przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdanie, które ma charakter perswazyjny • określa styl tekstu • wypisuje cytaty, w których autor wyraża swoją opinię • wymienia cechy dobrego stylu • ustala, w jakim stylu powinny być napisane poszczególne wypowiedzi • pisze krótkie sprawozdanie z obejrzanego filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze plan rozprawki na podany temat • przekształca wypowiedzenia tak, aby słownictwo odpowiadało treści i formie komunikatu 	<ul style="list-style-type: none"> • przededagowuje wypowiedzi z forum internetowego na fragmenty sprawozdań z filmu • pisze krótkie sprawozdanie z obejrzanego filmu, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	
116. Zwyczaje świąteczne panujące w Lipcach	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Władysława Reymonta • czyta ze zrozumieniem 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje poszczególne zwyczaje świąteczne panujące w Lipcach 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Władysława Reymonta • dopisuje do archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką rolę Boże Narodzenie odgrywało w życiu chłopów 	<ul style="list-style-type: none"> • w dostępnych źródłach samodzielnie znajduje, w jaki sposób kultywuje się

	fragment utworu Władysława Reymonta • wymienia zwyczaje świąteczne panujące w Lipcach	• określa, które z wymienionych w utworze tradycji wigilijnych przetrwały do dzisiaj • wypisuje z tekstu archaizmy	ich współczesną formę		w Lipcach pamięć o pisarzu
117. „To w szyby deszcz dzwoni...” – szukamy wyrazów dźwiękonaśladowczych	• podaje tytuły utworów Leopolda Staffa • czyta ze zrozumieniem utwór Leopolda Staffa	• zapisuje przykłady dźwięków, barw i odczuć kojarzących się z deszczem • dzieli tekst na części, wyodrębniając poszczególne obrazy liryczne • wymienia kolory, za pomocą których podmiot liryczny opisuje deszcz • wskazuje w wierszu przykłady wyrazów dźwiękonaśladowczych	• krótko omawia postać Leopolda Staffa • nadaje tytuły poszczególnym obrazom lirycznym • uzasadnia, że utwór ma charakter impresjonistyczny • opisuje sposoby walki z jesiennym przygnębieniem	• wyjaśnia wpływ powtarzającego się fragmentu na odbiór wiersza • ustala funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych	• określa rolę zastosowanej w wierszu interpunkcji
118. Z wizytą w domu Dulskich	• podaje tytuły utworów Gabrieli Zapolskiej • opowiada o atmosferze panującej w domu Dulskich	• przedstawia, w jaki sposób główna bohaterka odnosi się do członków rodziny • wskazuje w dramacie fragmenty komizmu słownego i sytuacyjnego • wymienia wady ludzkie ukazane w tekście • redaguje notatkę dotyczącą wymowy przeczytanego utworu • pisze rozprawkę na temat współczesnych przejawów dulszczyzny	• wyjaśnia termin <i>filister</i> • krótko omawia postać Gabrieli Zapolskiej • na podstawie słownika języka polskiego tłumaczy, czym jest dulszczyzna	• komentuje scenę, w której Dulski zamiast na spaceru chodzi po pokoju • redaguje notatkę dotyczącą wymowy przeczytanego tekstu, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • pisze rozprawkę na temat współczesnych przejawów dulszczyzny, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo	• przedstawia współczesne oblicze dulszczyzny
119. Rozróżnimy mowę zależną i niezależną	• uzupełnia wypowiedzenia odpowiednimi	• przekształca opis rozmowy na dialog • uzupełnia zdania w	• wyjaśnia, czym różni się mowa niezależna od zależnej	• przeredagowuje fragment powieści, przedstawiając wypowiedzi postaci w	• określa, w jakich tekstach używa się najczęściej mowy zależnej, a w jakich

	czasownikami	mowie niezależnej i zależnej brakującymi znakami interpunkcyjnymi <ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania z dialogu na mowę zależną • redaguje tekst rozmowy pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób poprawnie przekształcić mowę niezależną w zależną i odwrotnie 	mowie zależnej	– niezależnej
120. Współczesne nawiązania do malarzy modernizmu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby ukazane na obrazie Édouarda Maneta • omawia kolorystykę obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje osoby ukazane na obrazie Édouarda Maneta • określa tematykę dzieła Reného Magritte’a • charakteryzuje kompozycje obu dzieł, korzystając z podanego słownictwa • redaguje opis jednego z obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie mają barwy dla przedstawionego w dziełach tematu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuły prac • redaguje opis jednego z obrazów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto został ukazany na obrazie Édouarda Maneta, odwołując się do informacji z encyklopedii lub albumów malarstwa
121. Echa postawy dekadencej w wierszu współczesnego poety	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Andrzeja Bursy • wyjaśnia, do kogo zwraca się podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia uczucia, o których jest mowa w tekście • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu • wymienia trzy elementy postawy dekadencej • wskazuje motto utworu • podaje przykłady metafor i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Andrzeja Bursy • dokonuje gradacji uczuć, o których jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką funkcję pełni motto w wierszu • redaguje notatkę na temat nastrojów społecznych przed rokiem 2000 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście nawiązania do młodopolskiego pesymizmu
122. Formatujemy teksty użytkowe	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady formatowania tekstów użytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje propozycje sformatowania danego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady formatowania tekstów użytkowych • formatuje dany tekst, wybierając odpowiedni rodzaj i właściwą wielkość czcionki, a także ustalając odstępy oraz interlinię 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaje błędów, które mogą pojawić się podczas formatowania tekstów użytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawia błędnie sformatowany tekst
123. Żyć zgodnie z naturą	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Edwarda Redlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w myśl ludowych wierzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Edwarda Redlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje oryginalne i estetyczne portfolio 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stopień zmian, które zaszły w sposobie

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy gwarowe w tekście wymienia cechy naturalizmu 	<p>należy rozsądnie ścinać drzewa</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia opinię bohatera na temat pojawienia się na świecie poszczególnych zwierząt wykonuje portfolio prezentujące kulturę i sztukę ludową swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób las i pole pilnują uczciwości ludzi uzasadnia, że „Konopielka” jest utworem naturalistycznym 	prezentujące kulturę i sztukę ludową swojego regionu	myślenia ludności wiejskiej od czasów Młodej Polski
<p>124. Jakie przesłanie niesie utwór Agnieszki Osieckiej „Róbmy coś”?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Agnieszki Osieckiej wskazuje adresata wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie encyklopedii redaguje notatkę o Stanisławie Wyspiańskim odnajduje w tekście czasowniki w trybie rozkazującym odszukuje w utworze elementy komiczne określa nastrój wiersza głośno czyta tekst, zwracając uwagę na długość wersów i sposób akcentowania wyrazów formułuje rady na przewyciężenie uczucia niemocy i zniechęcenia 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Agnieszki Osieckiej tworzy tekst piosenki do szkolnego kabaretu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście nawiązania do nastrojowości modernizmu określa cel nagromadzenia w utworze czasowników w trybie rozkazującym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób długość wersów i sposób akcentowania wpływa na rytm wiersza i jego nastrój
<p>125. Najmniejsze cząstki wyrazu – głoski i litery</p>	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla głoski, którymi różnią się podane wyrazy śluha z uwagą trudnych do odczytania tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> określa różnice występujące w zaznaczonej parze głosek uważnie śluha tekstu, starając się wychwycić błędy w wymowie 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje klasyfikacji głosek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego niewyraźne wymawianie słów może spowodować nieporozumienie 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wybranej pary wyrazów układa krótki dialog na temat nieporozumienia
<p>126. Czy sztuka jest na sprzedaż?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co znaczy osiągnąć sukces 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między zwykłym przedmiotem a dziełem sztuki określa, czy miarą talentu artysty jest jego bogactwo opowiada, gdzie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie słowa <i>komercja</i> omawia różne definicje sukcesu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje kodeks prawdziwego artysty 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie potrzeby ludzkie są zaspokajane przez podane sposoby spędzania wolnego czasu

		współcześni ludzie najchętniej spędzają wolny czas			
127. Czy rozmawiamy ze sobą językiem seriali?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ryszardy Wojciechowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób bohaterowie artykułu odnoszą się do telewizji • wskazuje wypowiedzi aktorów dotyczące zadań artysty • na podstawie tekstu „Daleko od seriali” wyjaśnia, czym jest sztuka • przedstawia opinie Jana Peszka i jego córki o roli urody, sławy i pieniędzy • pisze charakterystykę <i>człowieka userialowionego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości, które cenią rozmówcy • poprawnie posługuje się terminem <i>nonkonformista</i> • wyjaśnia sformułowania: <i>telewizyjna magma</i>, <i>bogactwo usypia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Jana Peszka i jego córkę można nazwać nonkonformistami • pisze charakterystykę <i>człowieka userialowionego</i>, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza w klasie debatę na temat zadań artysty
128. Dokonuję korekty tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy korekty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza miejsca w tekście, w których powinny znaleźć się spacje • wskazuje zdania z brakującymi półpauzami 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne elementy korekty tekstu • wyjaśnia, czym różni się dywiz od półpauzy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dokonuje korekty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście błędy wymagające korekty
129. Jaką rolę w naszym życiu odgrywają wideoklipy?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Andrzeja Pitrusa • określa tematykę tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza listę pięciu najchętniej oglądanych teledysków • wypisuje z tekstu synonimy słowa <i>teledysk</i> • układa definicję wideoklipu • wynotowuje z tekstu po dwa przykłady zdań zawierających fakty i przekazujących opinie • redaguje rozprawkę na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między teledyskiem a innymi audycjami telewizyjnymi • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>kryptoreklama</i> • wynotowuje z tekstu po cztery przykłady zdań zawierających fakty i przekazujących opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje rozprawkę na określony temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiedzy z podręcznika wyjaśnia, czy teledyski są kryptoreklamą
130. O zjawiskach fonetycznych	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zjawiska fonetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje wyrazy, których wymowa różni się od pisowni • podkreśla w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawiska fonetyczne • wyjaśnia, na czym polega uproszczenie grup 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z tekstu wyrazy, grupując je na takie, w których doszło do upodobnień i takie, które 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób można w wypowiedzi ustnej wyrazić określoną intencję

		<p>słowa, w których doszło do ubezdźwięcznienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza głoski, które uległy upodobnieniu w poszczególnych wyrazach • wskazuje w zdaniach upodobnienia międzywyrazowe • uzupełnia wyrazy odpowiednimi spółgłoskami • czyta tekst, starając się przekazać określoną intencję 	spółgłoskowych we wskazanych słowach	są naśladowaniem mowy cudzoziemca	
<p>131. Z historii internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zalety internetu • zapoznaje się z historią internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko przedstawia historię internetu • formułuje dwa argumenty na temat: <i>Internet – globalny śmietnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje własną definicję internetu • przedstawia historię internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje cztery argumenty na temat: <i>Internet – globalny śmietnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy mapę myśli związaną z pojęciem internetu • proponuje inne, nieznanne obecnie zastosowania sieci
<p>132. Czy warto wierzyć w anioły?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje dotyczące wymienionych elementów świata przedstawionego • wymienia cechy powieści obyczajowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli bohaterów przeczytanego fragmentu powieści na dwie grupy według wskazanego kryterium • odpowiada na pytania dotyczące tekstu • określa, jak inne postacie oceniają postępowanie Jana • ustala, który z bohaterów zmienił poglądy i dlaczego tak się stało 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie utworu formułuje argumenty potwierdzające, że internet pozwala poznawać świat, a także wpływa na poglądy ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie ojca Ewy • udowadnia, że tekst „Anioły fruną do nieba” zawiera elementy powieści obyczajowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, dla jakiej epoki literackiej charakterystyczny jest racjonalizm • przygotowuje projekt strony internetowej
<p>133. Czy internet jest zagrożeniem dla książek drukowanych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagadnienia poruszane w wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Paulo Coelho dba o to, by fragmenty jego powieści były publikowane w internecie • wskazuje w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zagadnienia poruszane w wywiadzie • uzasadnia opinię na podany temat • formułuje cztery argumenty do tezy, czy 	<ul style="list-style-type: none"> • ustosunkowuje się do tematyki tekstu „Coelho w internecie” • pisze rozprawkę o zaletach i wadach książek drukowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza bazę stron internetowych dotyczących wybranych pisarzy

		<p>pisarza fakty i opinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje dwa argumenty do tezy, czy internet może zagrozić popularności książek drukowanych • wyraża opinię na podany temat • określa zalety i wady książek drukowanych 	<p>internet może zagrozić popularności książek drukowanych</p>		
<p>134. Nie bądź beztroskim internautą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pięć zagrożeń dla beztroskiego internauty 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stanowisko autora na temat oddziaływania internetu na człowieka • określa, jak internet wpływa na relacje młodego człowieka z rodzicami i rodzeństwem • układa listę siedmiu cudów świata stworzonych dzięki ludzkiemu umysłowi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wielogodzinne korzystanie z komputera oddziałuje na intelekt, uczucia i wolę człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy formułowanie poglądów w formie alfabetu ma szanse zainteresować młodych odbiorców • układa listę siedmiu cudów świata stworzonych dzięki ludzkiemu umysłowi, wzbogacając ją odpowiednimi rysunkami 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje humorystyczne opowiadania na zadany temat, stosując elementy opisu postaci, przeżyć oraz sytuacji
<p>135. Jak unikać błędów fonetycznych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z objaśnieniami dotyczącymi wymowy wyróżnionych wyrazów • czyta głośno tekst, dbając o poprawność fonetyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest błąd fonetyczny • odszukuje w słowniku poprawnej polszczyzny informacje dotyczące określonych wyrazów • zaznacza w wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza w tekście słowa, których wymowa może sprawić trudności • wskazuje błędy fonetyczne w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób można unikać błędów fonetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wysłuchanego tekstu omawia błędy fonetyczne
<p>136. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – test</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania • łączy zdania w wypowiedzenie wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala liczbę zdań pojedynczych w przeczytanym fragmencie powieści • określa rodzaje zamieszczonych wypowiedzeń • wskazuje w wypowiedzeniu liczbę 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa każdy ze wskazanych związków składniowych • uzupełnia wypowiedzenia tak, aby powstały określone typy zdań złożonych • uzupełnia wypowiedzenia brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z podanego zdania wszystkie związki składniowe • określa rodzaje zdań złożonych i wykonuje ich wykresy • przekształca dialog na mowę zależną • redaguje wypowiedź na 	

		wyrazów poza związkami zdania <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zdanie, w którym zastosowano naturalny szyk • nazywa zjawisko fonetyczne zachodzące w podanym przykładzie • redaguje wypowiedź na określony temat, używając wymienionych typów zdań 		określony temat, używając wymienionych typów zdań oraz przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych	
137. Na tropie Młodej Polski – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wynalazki modernizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny zainteresowania kąpielą w łaźniach publicznych • wyjaśnia, kiedy i gdzie narodziła się tradycja malowania chat 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat odkryć małżonków Curie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny popularności ideałów modernizmu w dzisiejszych czasach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje miejsca w swoim regionie, gdzie są zgromadzone dzieła młodopolskich artystów lub pamiątki po nich
138. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest podmiot liryczny w wierszu • ustala daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje odpowiedni środek stylistyczny • podaje inne nazwy Młodej Polski • wymienia nazwisko polskiego symbolisty • podaje nazwiska przedstawicieli impresjonizmu w malarstwie • podkreśla tytuł powieści Stefana Żeromskiego • formułuje dwa argumenty uzasadniające tezę, że internet stał się największym dziełem człowieka • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady życia cyganerii • podaje charakterystyczne cechy secesji • tłumaczy terminy: <i>dulsczyzna</i>, <i>synestezja</i>, <i>cywilizacja informacyjna</i> • wyjaśnia, który fragment ukazuje przyrodę w sposób charakterystyczny dla impresjonistów • określa, czym internet różni się od innych mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, na czym polega wyjątkowość doświadczeń podmiotu lirycznego • uzasadnia, że zamieszczony wiersz wyraża nastroje dekadentkie • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	